

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitulum XIV. De cætero.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](#)

reco foro criminolus non repellitur à ferendo testimonio, nisi de crimine damnatus sit, vel nisi ipsa lege lata infamiam contraxerit, quia talis ob periculum facile subornari poterit, ita habetur in l. 3. §. 1. *In Iulia ff. de testibus*. & videri potest *Farinacius q. 56. n. 130.* vbi addit, quod Sodomita etiam in ciuili foro repellendus sit, cùm infamiam juris contraxisse censeatur.

Verumtamen tales omnes infames ad testimonium admittuntur propter necessitatem, si alij testes haberi non possint, vt ex communi idem *Farinacius cib. q. 56. n. 50.* ita tamen vt non integræ fidei censeantur, teste eodem q. 62. n. 50.

CAPITULUM XIV.

De cætero.

PARAPHRASIS.

Secundum sacros Canones laicus aduersus Clericum in causâ criminali non admittitur ad ferendum testimonium, si tamen suam vel suorum injuriam prosecutur, tunc ad accusandum admittitur, sed non ad testificandum.

SUMMARIUM.

1. *Laicus in causâ criminali non admittitur testis contra Clericum.*
2. *Nisi in criminibus exceptis, notoriis, & scandalosis, vel si Clericus infamatus sit, aut in subsidium; vel si de crimen agatur ciuiliter, aut per modum denuntiationis seu inquisitionis ad priuationem beneficij.*
3. *Talis tamen admissus, non erit testis integer; si sit cum eo contestis Clericus bona fama, uterque efficiat probationem plenam.*

NO T. Vnic. Laicus in causâ criminali ordinariè non admittitur in testimonium aduersus Clericum. Ratio dari debet, partim quia laici frequenter sunt infesti Clericis. e. *Laicos s. causa 2. q. 7.* partim quia indecens est, vt statu inferior, testimonium

in causâ criminali ferat contra superiorem statu. *Argum. cit. l. Laicos.* & *Argum. c. Clericus. cædem. q. 7.* vbi dicitur, quod minores non debent accusare, vel testimonium ferre contra maiores.

Ampliatur doctrina 1. vt quod de Clericis hic dicitur, etiam in Religiosis locum habeat, cùm materia fauorabilis sit. 2. tametsi aliquis propriam, aut sibi valde coniunctorum iniuriam prosecutur criminaliter, testes laicos adhibere non potest, vt in textu dicitur, loquimur autem de causâ criminali, at verò in ciuili laicus aduersus Clericum coram judice Ecclesiastico testis produci potest, cùm id nullibi prohibitum sit.

Deinde dictum est, laicum in causâ criminali ordinariè non admitti, excipiuntur verò crimina excepta, notoria, & scandalosa, vel si Clericus infamatus sit, item in subsidium, si testes Clerici haberi non possint, quia crimen à Clerico inter laicos commissum est, aut si de crimine agatur ciuiliter v. g. ad restitutionem iniuste ablatorum, vt videre est apud *Abbatem hic n. 3. Crotton q. 60. Bernardum Diaz in practicâ canonica cap. 131. n. 2. Farinacium q. 61. n. 13.* denique si agatur de crimen per modum denuntiationis aut inquisitionis ad depositiōnem seu priuationem beneficij, quod laici testes esse possint, colligitur ex e. *Ex parte 2. hoc tit. vbi id monet Abbas n. 2. Felinus n. 5. & 9.* siquidem testes laici, qui à milite in causa eius capituli adducti erant, ideò tanum repellebantur, quod essent infames ac perjuri, licet contrarium, sentiat *Farinacius q. 61. n. 114.*

Porro si laicus in causâ criminali contra Clericum bona fama admittatur, non erit testis integer & omni exceptione maior, nisi cum eo concurredat testis Clericus bona fama, tunc supplebitur defecitus laici alio defectu non laborantis, vt amborum testimonia efficiant probationem plenam, vt

Crotton n. 68. notavit.

¶:(o):¶

Cap.